

Ο.Λ.Μ.Ε.

Ερμού & Κορνάρου 2
ΤΗΛ: 210 32 30 073 – 32 21 255
FAX: 210 32 27 382
www.olme.gr
e-mail: olme@otenet.gr

Αθήνα, 16/9/08

ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Με αφορμή το δημόσιο διάλογο για το χαρακτήρα του μαθήματος των Θρησκευτικών στην εκπαίδευση και τη δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση παρακολούθησής του, το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ επισημαίνει τα εξής.

Οι θρησκευτικές, όπως και οι πολιτικές πεποιθήσεις, είναι υπόθεση αμιγώς προσωπική κάθε πολίτη και κανένας δεν πρέπει να υποχρεώνεται να «ομολογεί» ή να δηλώνει τις πεποιθήσεις του σε τρίτους. Το Σύνταγμα εξάλλου θεωρεί την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης κάθε πολίτη απαραβίαστη (άρθρο 13). Ακόμη και η διάταξη του άρθρου 16 του Συντάγματος που αναφέρεται στην καλλιέργεια και της θρησκευτικής συνείδησης δεν οδηγεί σε υποχρέωση παροχής από τα σχολεία θρησκευτικής αγωγής προσανατολισμένης σε συγκεκριμένο θρησκευτικό δόγμα ή θρήσκευμα. Κάτι τέτοιο είναι έργο και ευθύνη της οικογένειας και της Εκκλησίας, και όχι της Πολιτείας. Η εξέταση του θρησκευτικού φαινομένου ως ιστορικής και παρούσας πραγματικότητας είναι αυτό που πρέπει να αποτελεί οντολογικό στοιχείο του σχολικού προγράμματος.

Θεωρούμε αναγκαίο, στην παρούσα φάση, να γίνεται η υπεύθυνη δήλωση απαλλαγής από το μάθημα των Θρησκευτικών, και μάλιστα χωρίς να δηλώνεται ο λόγος της συγκεκριμένης επιλογής, όπως προβλέπεται από την αρ. πρωτ. 91109/Γ2/10.7.2008 πρόσφατη εγκύκλιο του Υπ. Παιδείας. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος δεν πρέπει να συνοδεύεται από την υποχρέωση αποκάλυψης, έστω και αρνητικά (λ.χ. με δήλωση του τύπου «δεν είμαι χριστιανός ορθόδοξος»), των θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων των μαθητών και μαθητριών, όπως άλλωστε αποφάνθηκε πρόσφατα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Γενικότερα, η άποψή μας είναι ότι πρέπει να εξεταστεί συνολικά το ζήτημα του χαρακτήρα και του περιεχομένου του μαθήματος των Θρησκευτικών, ώστε η διδασκαλία του να μην αντιστρατεύεται τα δικαιώματα του παιδιού και του ανθρώπου γενικότερα. Σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρο 14), τα κράτη -μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα- που έχουν αποδεχτεί και συνυπογράψει τη Διεθνή Σύμβαση «... σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας», και μάλιστα «... κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.» Όπως προσθέτουν έγκριτοι νομικοί κύκλοι, ο αμυντικός χαρακτήρας του δικαιώματος αυτού δεν υποχρεώνει το κράτος μόνο σε *απλή αποχή από κατηχητικούς επηρεασμούς*, αλλά επιτρέπει και μάλιστα *επιτάσσει τη δημιουργία του νομικού πλαισίου και τη διαμόρφωση της κοινωνικής πραγματικότητας που καθιστούν δυνατή την άσκηση των παραπάνω ελευθεριών*. Επιβάλλει, δηλαδή, *τη λήψη θετικών μέτρων εκ μέρους του Κράτους* όχι για το σχηματισμό μιας συγκεκριμένης συνείδησης αλλά ακριβώς *για τον ελεύθερο σχηματισμό οποιασδήποτε συνείδησης*. Συνάγεται, επίσης, *η υποχρέωση του κράτους να παρέχει τη δυνατότητα απαλλαγής του παιδιού από τη θρησκευτική εκπαίδευση, όταν αυτή έχει κατηχητικό και όχι θρησκευσιολογικό χαρακτήρα και περιεχόμενο*.

Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να εξεταστεί το όλο ζήτημα του χαρακτήρα και του περιεχομένου του σχετικού μαθήματος με τέτοιο τρόπο, ώστε **να διασφαλίζεται πλήρως η επιστημονική βάση και η αντικειμενικότητά του**, δηλαδή να έχει χαρακτήρα θρησκευολογικό. Σε αυτή την περίπτωση **διασφαλίζεται η απρόσκοπτη συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών** σε αυτό. Ένα τέτοιο μάθημα μπορεί να προσεγγίζει **κριτικά και επιστημονικά** το φαινόμενο της θρησκείας στην κοινωνιολογική, ιστορική, αισθητική, πολιτιστική και πολιτική ή άλλες διαστάσεις του. **Με αυτό τον τρόπο κατοχυρώνονται ταυτόχρονα και τα εργασιακά δικαιώματα των θεολόγων εκπαιδευτικών.**

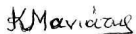
Στο περιεχόμενο των βιβλίων Θρησκευτικών που διδάσκονται σήμερα υπάρχουν κάποια στοιχεία μετατόπισης προς μια πιο «ανοικτή» προσέγγιση των σχετικών ζητημάτων. Σε καμία περίπτωση όμως δεν διαθέτουν τα χαρακτηριστικά του πλουραλισμού, της αντικειμενικότητας και της ισότιμης μεταχείρισης των διαφορετικών θρησκειών και θρησκευτικών δογμάτων.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στη χώρα μας. Στα σχολεία μας φοιτούν σε μεγάλα ποσοστά ετερόδοξοι ή αλλόθρησκοι μαθητές/-τριες, ενώ υπάρχουν και οι θρησκευτικά αδιάφοροι. Δεν μπορεί, λοιπόν, παρά να αλλάξει και ο χαρακτήρας του μαθήματος, ώστε να υπηρετεί τη νέα πραγματικότητα.

Τέλος, επιβάλλεται άμεσα να προχωρήσει ο χωρισμός εκκλησίας και πολιτείας, εξέλιξη που θα είναι επωφελής και για τις δύο πλευρές, να κατοχυρωθεί στην πράξη η θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους και συνακόλουθα, να θεσμοθετηθεί και να λειτουργήσει ένα εκπαιδευτικό σύστημα που θα σέβεται τις θρησκευτικές πεποιθήσεις όλων των παιδιών και των γονέων τους.

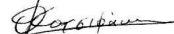
Για το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ

Ο Πρόεδρος

Κώστας Μανιάτης

Ο Γ. Γραμματέας

Θέμης Κοτσιφάκης